

Kính thưa Thầy và các Thầy Cô!

Chúng con xin phép chia sẻ một số nội dung chính mà chúng con ghi chép trong bài Thầy Vọng Tây giảng từ 4h50' đến 6h00', sáng Chủ Nhật, ngày 02/02/2025.

PHẬT PHÁP VẤN ĐÁP

BÀI 164

Giáo dục, dạy bảo một con người không phải là một việc dễ dàng, có khi hôm nay dạy bảo nhưng kết quả phải là 10 đến 20 năm sau mới có. Do vậy, việc giáo dục không nên nóng vội. Hòa Thượng nói: “*Ngày nay, bạn dạy bảo chúng, chúng chẳng thêm biết đến, nhưng năm tháng đi qua, tuổi đời chúng càng lớn, chúng tiếp cận những việc phũ phàng thì chúng sẽ nhớ đến lời giáo huấn của cha mẹ và thầy cô. Lúc đó, chúng sẽ sanh tâm hổ thẹn, hối hận và sẽ quay đầu. Cho nên, 20, 30 năm sau, họ có quay đầu thì vẫn còn kịp.*”

Đây chính là tấm lòng đại từ đại bi mà Hòa Thượng chỉ dạy cho chúng ta, trong khi đó, chúng ta lại quá nóng vội, mong việc làm hôm nay có kết quả ngay trong ngày mai. Có người từng thú nhận với tôi vì những hiểu biết, tư duy sai lầm của anh ấy cách đây 10 năm. Đây là điều bình thường vì đôi khi chúng ta thấy sai nhưng lại là đúng, đôi khi thấy đúng lại là sai.

Giáo dục con người cần có tâm nhẫn nại, bền bỉ và dài lâu. Hòa Thượng gọi là “*thâm hóa giáo dục*” – giáo dục một cách sâu sắc. Giáo dục có thể phải kéo dài 20, 30 năm thậm chí cả đời con người, từ đó người học mới có trải nghiệm thăng trầm cuộc sống, lúc này họ mới có sự giác ngộ quay đầu. Người có căn tánh lạnh lẽo thì vừa nói liền hiểu nhưng người có căn tánh đó giờ đây rất hiếm. Bản thân chúng ta được tiếp thu nghiêm túc từ giáo huấn chánh thống, chánh mạch mà còn phải mất rất nhiều thời gian. Chưa kể đến người khác không được tiếp cận như chúng ta thì thời gian còn lâu hơn nữa.

Chúng ta không nóng vội chờ kết quả ngay mà chúng ta chỉ cần làm đúng như pháp, như giáo huấn của Phật, Bồ Tát, Thánh Hiền. Người mong có kết quả ngay hiện tại thì họ sẽ gặp đau khổ vì trước mắt kết quả không như mong đợi, thậm chí còn ngược lại. Câu hỏi hôm qua có người đề cập đến việc con cái họ lúc nhỏ rất ngoan, học hành tốt, cùng gia đình đi bái sơn, bái thánh tích nhưng lớn lên thì không tin Phật, trong mắt không có trường bối. Đây là do không có nền tảng giáo dục vững chắc nên kết quả ban đầu bị thay đổi. Chúng ta phải có sự thâm hóa giáo dục, giáo dục dài lâu, bền bỉ thì mới có kết quả bền vững.

Chúng ta xây dựng nền móng ngay hôm nay và thế hệ sau có thể xây những tầng lầu. Chúng ta không mong chờ chúng ta vừa xây móng vừa xây tầng lầu ngay trong

hôm nay. Nếu không có sự nhắc nhở của Hòa Thượng thì chúng ta sẽ có sự trăn trở rằng vì sao việc chúng ta làm là lan tỏa giáo huấn của Phật, Bồ Tát, Thánh Hiền là một việc tốt mà sao kết quả không trác tuyệt, không nhanh chóng như chúng ta nghĩ và tại sao người ta không tiếp nhận?

Truyền thống hiếu kính cha mẹ và trường bồi trong dịp tết là việc rất tốt nhưng có mấy nhà làm theo. Do đó, năm nay tôi viết bốn chữ “*kiết lễ kiết tường*” theo lời nhắc nhở của Hòa Thượng. Trong chữ “*kiết lễ*” thì “*lễ*” là lễ nghĩa và “*kiết*” là an lành, tốt đẹp do đó “*kiết lễ*” là thờ phụng ông bà, lễ cúng tổ tiên. “*Kiết lễ*” là nhân và “*kiết tường*” là quả. Chúng ta xin chữ “*Vạn sự như ý*”, đó là quả, cần phải có nhân. Giống như chữ “*Hòa bình*”, muốn “*Bình*” thì phải “*Hòa*”. Không có nhân mà có quả thì quả đó không thật.

Nhiều người đều nói đến thuần phong mỹ tục, nét đẹp văn hóa dân tộc nhưng lại có rất ít người làm theo. Cho nên giáo dục con người là một sự việc không dễ dàng, đòi hỏi tâm nhẫn nại trong một thời gian dài lâu. Sự nhắc nhở này của Hòa Thượng góp phần giúp chúng ta nhận ra là phải có năm tháng, có thời gian, thậm chí phải kiên nhẫn trong cả một đời, để đến khi chúng ta nằm xuống, may ra các lớp học trò mới nhận ra.

Câu hỏi đầu tiên trong bài học hôm nay, có người hỏi Hòa Thượng rằng: “*Kính bạch Hòa Thượng, con có bốn cháu ngoại, 12, 13 tuổi có thành tích học tập không tốt. Con bảo chúng đọc Kinh Phổ môn thì rất có hiệu quả. Hiện tại con muốn chúng đọc Kinh Vô Lượng Thọ thì chúng không tiếp nhận vì quá dài. Con xin hỏi nên để cho chúng tiếp tục đọc Kinh Phổ môn có được không ạ?*” Rất nhiều cha mẹ cũng vương mắc ở sự cưỡng cầu giống người đặt câu hỏi này.

Hòa Thượng trả lời: “***Vậy cũng tốt mà! Quan trọng là nhất môn thâm nhập, không cần thay đổi, tương lai chúng sẽ tự thay đổi. Hiện tại có thể được như vậy là quá tốt rồi! Quan trọng nhất là đem đạo lý của Phật pháp giảng dạy cho chúng nghe. Nếu không có nền tảng này thì khi lớn lên, tín tâm của chúng sẽ dần dần mất đi.***”

Giáo dục Phật pháp hay chuẩn mực Thánh Hiền đều phải bắt đầu từ nền tảng và người lớn làm gương cho trẻ nhìn thấy. Chúng ta dạy trẻ yêu thương, hy sinh phụng hiến thì chúng ta phải làm ra tấm gương yêu thương, hy sinh phụng hiến. Nhờ đó, sẽ khắc ghi vào tâm khảm của trẻ. Cho nên giáo dục trẻ thơ là phải rất cẩn trọng. Thầy Thái nói trong giáo dục cần có một người đóng vai nghiêm khắc, không vượt qua chuẩn mực.

Đặc biệt là nếu trẻ không được dạy nền tảng đạo lý, khi chúng lớn lên, tuổi tác ngày một lớn, mặt tiếp xúc xã hội rộng lớn hơn, chúng được nghe nhiều đạo lý rồi tự cho rằng mình phù hợp với những đạo lý đó, khi ấy, tín tâm Phật pháp của chúng sẽ mất đi. Trong xã hội hiện đại, trong môi trường viễn thông này, trẻ rất dễ bị dao động. Cho

nên người làm cha mẹ phải có trách nhiệm xây dựng nền tảng vững chắc trên nền tảng truyền thống tốt đẹp của dân tộc Việt Nam.

Trong xã hội hiện đại, đa phần mọi người thấy những việc thực hành nghi lễ hiếu kính là rườm rà, là phiền phức, là khó làm nhưng trong tâm họ lại rất thích các nét văn hóa rất đẹp của người Việt là sự hiếu kính, là tôn sư trọng đạo. Vì sao như vậy? Vì họ cũng không được cắm gốc nền tảng.

Giáo dục là người cha mẹ không chỉ khẩu giáo mà còn thân giáo. Có trường hợp, gia đình đó khẩu giáo chưa tốt nhưng người mẹ đã hồi tâm chuyển ý, dùng thân giáo, phát tâm chân thật vì mọi người, vì cộng đồng mà làm việc cho nên kết quả có được là người con đã chuyển đổi ngoan hơn, hiếu chuyện. Do đó, muốn phô tô ra một bản sao đẹp thì bản gốc cũng phải đẹp.

Con người muốn bản sao của mình thật tốt thì phải thật tốt từ trong nội tâm chứ không phải trên hình thức. Nếu chúng ta không tự thay đổi thì kết quả một bản sao đẹp không bao giờ có được. Cái chúng ta nhận được chỉ là quả báo xấu ác từ việc làm của chúng ta. Phật dạy là cảnh tùy tâm chuyển cho nên hoàn cảnh chưa thay đổi là do tâm chúng ta chưa thay đổi.

Câu hỏi thứ hai: *“Kính bạch Hòa Thượng, người em họ của con nói rằng có thể niệm 4 giờ đồng hồ mà không khởi vọng tưởng, gần đây em ấy lại nói khi niệm Phật có thể thấy được chính mình. Con xin hỏi có phải là em họ của con đã học sai lệch rồi hay không?”* Niệm Phật mà thấy bất cứ cảnh gì mà dính mắc vào đó thì đều là sai.

Hòa Thượng trả lời: ***“Niệm Phật mà thấy chính mình thì phải nhắc nhở họ rằng không luận là thấy bất cứ cảnh giới gì thì không nên dính mắc vào cảnh giới. Nếu thấy cảnh giới mà để trong tâm thì dễ dàng rơi vào cảnh Ma. Trên Kinh Lăng Nghiêm, Phật dạy chúng ta thấy lạ mà không lạ thì cái lạ đó sẽ tự mất.”***

Chúng ta niệm Phật là để tâm thanh tịnh, từ đó tự nhiên trí tuệ bừng sáng, nhờ đó mọi sự mọi việc chúng ta làm đều hanh thông, rất nhanh gọn, không có chút phiền hà nào. Cho nên niệm Phật không phải là để thấy cảnh giới, không phải để thấy Phật. Chúng ta không cần cầu, chỉ cần có tâm thanh tịnh ở mức độ nhất định, tâm ta thanh tịnh tương ứng với Phật thì sẽ thấy Phật. Đó là Phật lưu xuất từ tự tánh thanh tịnh của chúng ta, nên mới gọi là tự tánh Di Đà. Lúc đó chúng ta là Phật, Phật chính là chúng ta.

Đây là cảnh giới quá cao cho nên hằng ngày chúng ta làm sao cứ niệm ***“A Di Đà Phật”***, đừng để vọng tưởng khởi lên và nếu vọng khởi thì dùng Phật hiệu để hàng phục. Niệm Phật thấy an lạc mà chấp vào an lạc thì lạc vào cảnh Ma. Niệm Phật thậm chí không nên có chút mong cầu nào ví dụ như cầu cơm no áo ấm, cầu mạnh giỏi bình an, cầu khỏe mạnh sống lâu. Chúng ta phải nhớ rằng người phước ở đất phước, đất phước dành cho người có phước ở. Vậy thì nếu người đủ phước thì làm sao mà bệnh, làm sao mà khổ?

Người niệm Phật với tâm thanh tịnh thì nhất định là người phước, mà người có phước nhất định ở đất phước. Ngày ngày chúng ta khởi ý niệm thiện và thực hành ý niệm thiện đó thì những ý niệm đó chính là nguyện lực của chúng ta. Đây là cách mà chúng ta chuyển nghiệp lực thành nguyện lực. Hôm nay đã mừng 5 Tết mà trên zoom vẫn còn vắng, phải chăng bánh chưng, bánh tét đang làm chúng ta hôn trầm, không thể dậy sớm được, không chuyển được nghiệp lực mà là bị nghiệp lực chuyển. Bản thân tôi, đến giờ dậy buổi sớm là thân tự khắc tỉnh táo, dù có nằm thêm cũng không ngủ được, cho nên việc dậy sớm không khó, quan trọng là thật làm.

Chúng ta cần chuyển đổi nghiệp lực thành nguyện lực, chuyển đổi vọng niệm, vọng tưởng thành hiện thực, tức là thành nguyện lực. Chúng ta phải chuyển đổi trong từng khởi tâm động niệm, hướng nó đến điều tốt, điều thiện. Đó là chuyển đổi tự tư thành vô ngã, chuyển danh vọng lợi dưỡng thành sự buông xả, quan tâm đến người vô điều kiện. Việc này không dễ mà đòi hỏi mỗi ngày phải nỗ lực làm.

Câu hỏi thứ ba: *“Kính bạch Hòa Thượng, lưu thông Phật tượng có phải là làm thân Phật ra máu không?”*

Hòa Thượng nói: **“Những việc đó không phải là tội hay lỗi.”** Khi chúng ta dùng tâm phỉ báng, phá hoại thì mới là làm thân Phật ra máu còn nếu chúng ta không có ý niệm thì không phải. Chúng ta sợ ý làm tượng Phật đổ vỡ thì không được xét là phá hoại hình tượng Phật. Trước đây có người làm tượng Phật bằng thạch cao, trông bề ngoài rất cao to, đẹp nhưng rất nhẹ, vô tình va chạm vào là vỡ hết.

Câu hỏi thứ tư: *“Khi Thế Tôn ở đời, đệ tử Phật không kết hôn, phải tu hạnh thanh tịnh, con xin hỏi vì nguyên nhân này (lập gia đình) mà có ảnh hưởng đến đạo nghiệp hay không?”* Con người cũng có từng giai đoạn, ở giai đoạn này thì cho rằng khó lòng để mất đi tình yêu đôi lứa nhưng đến một giai đoạn nào đó thì tình cảm đôi lứa chỉ còn là ân nghĩa, đạo nghĩa.

Hòa Thượng trả lời: **“Đệ tử Phật có phân ra tại gia và xuất gia. Đệ tử tại gia thì Phật vẫn được kết hôn sinh con. Nếu là đệ tử xuất gia thì việc kết hôn đích thực có ảnh hưởng đến đạo nghiệp. Người xuất gia phải chuyên môn làm sự nghiệp hoằng pháp lợi sanh nên cần có thời gian thâm nghiên Kinh tạng. Việc thâm nhập Kinh tạng là công tác vô cùng khó khăn cho nên tốt nhất là không được phân tâm.”**

“Hàng đệ tử tại gia cũng có thể hoằng pháp lợi sanh nếu họ có thể sắp xếp chuyện gia đình một cách ổn thỏa. Cho nên trách nhiệm hoằng dương Phật pháp đều là của người xuất gia và người tại gia, đó là tiếp nối huệ mạng, tiếp nối trí tuệ, tiếp nối sứ mạng của Phật. Làm công tác hoằng pháp lợi sanh để chúng sanh có thể tiếp nhận được giáo huấn của Phật.”

Phật dạy là chân lý, là chân thật lợi ích chúng sanh. Vì lẽ đó mà chúng ta muốn mọi người được tiếp cận giáo huấn của Phật để họ có một đời sống tốt và họ có thể làm

lợi ích cho nhiều người hơn. Những gì có thể dạy con người thành người tốt, thành người hữu ích cho gia đình, cộng đồng, xã hội quốc gia thì chúng ta nên thật làm rồi thúc đẩy, đem những điều tốt đẹp đó truyền dạy cho mọi người cùng làm. Chỉ có lời Phật dạy mới là điều tốt đẹp nhất bởi lời Phật lưu xuất từ tự tâm thanh tịnh của Phật, từ nơi “*Chân thành, Thanh tịnh, Chánh giác, Từ bi*”. Chỉ có giáo huấn của Phật mới thật sự giúp ích cho chúng sanh ngay hiện đời thoát khổ đau và đời sau, đến được cảnh giới an lành.

Cho nên chỉ có người học Phật thật sự mới có thể làm mọi việc vô ngã, chí công vô tư. Người không học Phật thì không làm được như vậy vì đa phần con người đều dính mắc trong 16 tên giặc bao gồm “*tự tư tự lợi*”, đầy rẫy ý niệm “*danh vọng lợi dưỡng*”, hưởng thụ “*năm dục sáu trần*”, “*tham sân si mạn*”. Người học Phật chân thật mới có thể bỏ đi “*tự tư tự lợi*”, luôn nghĩ đến lợi tha, bỏ đi hưởng thụ “*năm dục sáu trần*” và phần dư ra là để dành cho chúng sanh hưởng. Người không học Phật cũng nỗ lực làm nhưng chỉ được một thời gian thì lại chìm đắm trong 16 tên giặc. Cuối cùng, việc làm của họ chỉ là để phục vụ cho bá đồ cá nhân chứ không phải vì hạnh phúc, an lành và giải thoát cho chúng sanh.

Hòa Thượng dạy chúng ta người mà chìm đắm trong 16 tên giặc là người chưa hề học Phật. Cho dù có hình tướng là người tu tập nhưng chỉ là hữu danh vô thực. Nhiều người không biết thế nào là tiêu chuẩn? Tiêu chuẩn ở ngay trước mắt chúng ta, nằm trong hoạt động đối nhân xử thế hằng ngày. Một người khởi tâm động niệm vì người mà lo nghĩ, không màng đến lợi mà để dành lợi ích cho người khác, phần mình thì nhận sự thiệt thòi đã cho thấy họ là đại nhân. Cho nên tiểu nhân và đại nhân; chánh đạo và tà đạo đều có tiêu chuẩn rõ ràng. Người xưa định nghĩa tâm thành kính, nhất niệm bất sanh tất vị thành - một niệm không sanh đó mới là tâm chân thành. Do đó người có thể làm mọi việc mà không có ý niệm thành bại, được mất, hơn thua, nhất niệm bất sanh, một dạ vì người mà làm thì đó chính là tiêu chuẩn./.

Nam Mô A Di Đà Phật

Chúng con xin tùy hỷ công đức của Thầy và tất cả các Thầy Cô!

Nội dung chúng con ghi chép lời giảng của Thầy có thể còn sai lầm và thiếu sót. Kính mong Thầy và các Thầy Cô lượng thứ, chỉ bảo và đóng góp ý kiến để tài liệu học tập mang lại lợi ích cho mọi người!